

Strategisk utveckling

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2016-04-21

Ärende/Dok. id.
TN 2016-0194

Handläggare
Jens Plambeck
08-686 16 51
jens.plambeck@sll.se

Trafiknämnden
2016-05-31, punkt 16

Infosäk. klass
K1 (Öppen)

Svar på skrivelse från Sverigedemokraterna angående eventuellt stopp för kommande höghastighetståg

Ärendebeskrivning

Sverigedemokraterna har i en skrivelse till trafiknämnden i Stockholms läns landsting (TN 2016-0194) ställt en fråga angående hur trafikförvaltningen ser på möjligheterna att höghastighetståg ska stanna vid Flemingsberg, och om man för närvarande tar några initiativ i frågan. Skrivelsen ger en beskrivning av eventuella problem om Flemingsberg växer i egenskap av regional stadskärna med stor befolkningstillväxt utan att få ett stopp av höghastighetstågen. Dessutom betonar skrivelsen att Södertörn och södra halvan av Stockholms län är viktigt för regionens tillväxt och arbetsmarknad.

Beslutsunderlag

- Förvaltningschefens tjänsteutlåtande den 21 april 2016
- Skrivelse från Sverigedemokraterna angående eventuellt stopp för kommande höghastighetståg daterad den 19 januari 2016
- PM Diskussionsunderlag avseende höghastighetståg i Stockholmsregionen (SL 2015-0497)

Förslag till beslut

Trafiknämnden föreslås besluta

att anse skrivelsen besvarad.

Förvaltningens förslag och motivering

Till skillnad från tunnelbanan och annan lokal spårtrafik inom avgränsade spårssystem är järnvägen ett öppet och avreglerat trafiksystem. Det betyder att järnvägen trafikeras av kommersiella järnvägsföretag som verkar på en konkurrensutsatt marknad. De regionala kollektivtrafikmyndigheterna kan belägga järnvägstrafik med allmän trafikplikt för att underlätta vardagsresande. Det gör de regionala kollektivtrafikmyndigheterna i enlighet med

kollektivtrafiklagen utifrån ett samhällsuppdrag formulerat i de regionala trafikförsörjningsprogrammen.

Kommersiella fjärrtåg och upphandlade regionaltåg

Sverigeförhandlingen överlämnade 12 januari 2016 sin rapport om höghastighetsjärnvägens finansiering och kommersiella förutsättningar¹. I den rapporten beskrivs två sorters tåg som kan komma att trafikera höghastighetsbanan; långväga höghastighetståg och storregionala tåg. De långväga höghastighetstågen förutsätts bedrivas på kommersiell grund och främst betjäna resenärer vid tågens slutstationer. Uppehållsmönstret för dessa tåg avgörs efter kommersiella överväganden. De storregionala tågen bedöms behöva upphandlas av regionala kollektivtrafikmyndigheter. De syftar främst till att betjäna vardagsresande och pendling.

Tåguppehåll i Flemingsberg och Södertälje syd

Den upphandlade regionaltågstrafiken utformas för att utgöra ett trafikslag i ett sammanhängande kollektivtrafiksystem. Systemet syftar till att möta behov som formuleras i trafikförsörjningsprogram, regionala utvecklingsplaner och i förekommande fall trafikstrategier. Regionaltågstationerna ska vara noder i kollektivtrafiksystemet med bra anslutande kollektivtrafik med flera olika trafikslag. Såsom anges i skrivelsen är Flemingsberg en viktig mål- och knutpunkt i enlighet med den regionala utvecklingsplanen och stamnätsplanen (TN 1211-0263). Därför planeras regionaltågen att stanna både i Flemingsberg och i Södertälje syd.

De kommersiella höghastighetstågen bedöms enligt Sverigeförhandlingen däremot inte ha intresse av att stanna i Flemingsberg². I Sverigeförhandlingens utredning om kommersiella villkor för trafikeringen diskuteras möjligheterna om staten skulle kunna och vilja erbjuda trafiken på höghastighetsnätet i någon form av koncessionslösning med ensamrätt eller begränsat antal aktörer. En liknande trafikeringsmodell diskuteras i utredningen kring järnvägens organisation³. Under en sådan lösning kan staten i så fall reglera uppehållsmönster och servicenivå som trafikoperatören ska utföra för att få koncession för att köra trafiken. Sverigeförhandlingens utredning konstaterar dock att en sådan lösning kräver en lagändring och någon form av inrättande av en nationell kollektivtrafikmyndighet.

¹ Höghastighetsjärnvägens finansiering och kommersiella förutsättningar SOU 2016:3

² Höghastighetsjärnvägens finansiering och kommersiella förutsättningar SOU 2016:3

³ Utredningen om järnvägens organisation SOU 2013:02

Strategisk utveckling

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2016-04-21

Ärende/Dok. id.
TN 2016-0194

Infosäk. klass
K1 (Öppen)

Såsom anges i skrivelsen är Flemingsberg en viktig mål- och knutpunkt i enlighet med den regionala utvecklingsplanen och stamnätsplanen (TN 1211-0263). Därför planeras regionaltågen att stanna både i Flemingsberg och i Södertälje syd. Gällande höghastighetsbanorna förhandlar Sverigeförhandlingen om infrastruktur inklusive stationer, och marknadens aktörer avgör trafikeringen. För närvarande visar marknaden inget intresse av att stanna höghastighetståg i Flemingsberg⁴.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Inga konsekvenser att redovisa.

Sociala konsekvenser

Inga konsekvenser att redovisa.

Konsekvenser för miljön

Inga konsekvenser att redovisa.

Riskbedömning

Inga risker att redovisa.

Caroline Ottosson
Förvaltningschef

Jens Plambeck
Chef Strategisk utveckling

⁴ Höghastighetsjärnvägens finansiering och kommersiella förutsättningar SOU 2016:3

SVERIGEDEMOKRATERNA**SKRIVELSE****Trafiknämnden****2016-01-19****Angående eventuellt stopp för kommande höghastighetståg**

Sverigeförhandlingen och planeringen för höghastighetståg är i full gång, även om det fortfarande handlar om aktiviteter på förberedande stadium. Fokus just nu ligger bland annat på att bestämma linjernas exakta sträckning. Man vill få den fysiska infrastrukturen på plats. I ett andra steg kommer frågor som rör hur och vilken trafik, vilka bolag som ska köra på banorna – och t ex vilka tåg som ska stanna var och göra stopp.

Sverigedemokraterna undrar om höghastighetstågen kommer att göra stopp vid Flemingsberg.

Vi förstår att det kan bli tätt med stopp om dessa tåg ska stanna vid både Flemingsberg och Södertälje i den sydliga sträckningen. Samtidigt är Flemingsberg, regional stads kärna, ett kraftigt expanderande område med bland annat tillväxt i bostäder, studie- och arbetsplatser samt planerade Spårväg Syd där prognosen bör bli att det kommer finnas ett tillräckligt stort passagerarunderlag där, när höghastighetstågtrafiken kommer igång. Dessutom är Södertörn och södra halvan av Stockholms län med alla dess invånare, arbetsplatser och tillväxtpotential knappast något som man bara ska köra förbi.

Sverigedemokraterna önskar fråga hur Trafikförvaltningen ser på möjligheterna att höghastighetståg ska stanna vid Flemingsberg, och om man för närvarande tar några initiativ i frågan.